

KUTATÓLABORATÓRIUM ÉPÜL A SOPRONI EGYETEMEN

A soproni campus területén 6,6 ezer négyzetméteres épületet emelnek 1,6 milliárd forint beruházással, ehhez a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében nyertek támogatást – jelentette be Bartal Gábor projektmenedzser. A központi laboratóriumot alkalmassá teszik környezetvédelmi és energetikai kutatásokat végzésére. A Sopronban működő erdőmérnöki és faipari mérnöki karhoz kapcsolódva alakítják ki a különféle profilú laborokat. Így lesz genetikai, talajbiológiai, meteorológiai és geofizikai laboratórium, de berendeznek energetikai, légtechnikai, továbbá épületdiagnosztikai, faanyagvédelmi és felületvizsgáló labort is. A tudományos bemutatóközpont egyfajta „csodák palotája” lesz, amely multimédiás eszközök segítségével ismerteti a tudományágak érdekességeit. A létesítményt a tervek szerint jövő tavasszal adják át.

A KUTATÓ NEM KÖNYVELŐ

Sokszor nemcsak a forráshiány, hanem a kiterjedt bürokrácia is akadályozza, hogy egy-egy ötletből szabadalom vagy termék váljon – állítja Herczog Edit szocialista EP-képviselő, aki brüsszeli felszólalásában amellel érvelt, hogy fel kell számolni a tudományos források elosztásában ma még látványos, a közép-európai államok kutatóit sújtó különbségeket. Herczog szerint az EU tudományos keretprogramja (FP7) jelenleg olyan mértékű bürokratikus felkészültséget igényel, ami éppen a kutatástól von el erőforrásokat az erre szakosodott vállalkozásoknál, elsősorban a kkv-kat, valamint kisebb kutatóintézeteket rekeszt ki a forrásokat lehívni képes szereplők közül. Így a támogatások nem a legjobb kutatókhoz jutnak el, hanem olyan intézetekhez, amelyek a legjobb könyvelőkkel rendelkeznek. A képviselő az FP7 egy másik, hasonlóan súlyos hiányosságára is felhívta a figyelmet – az újonnan felvett tagállamokban élő kutatóknak elenyésző az esélye a támogatások elnyerésére a régi tagállamokhoz képest.

HERCZOG EDIT

ALUMÍNÍUMIPARI FEJLESZTÉS INDUL

Az amerikai Alcoa kutatási-fejlesztési (k+f) megalapodást kötött a miskolci Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közalapítvány anyagfejlesztési osztályával, a projekt egy új alumíniumgáztalanítási technológia kifejlesztését szolgálja – mondta Németh Csaba, az alapítvány szóvivője az MTI-Ecónak. Sikeres laboratóriumi tesztek esetén az Alcoa a kísérleti üzemi tesztek és az első ipari alkalmazásokat is Magyarországon tervezi, az alapítvány miskolci intézetének ez az első amerikai k+f szerződése. Az Alcoa a világ második legnagyobb alumíniumipari gyártója, a pittsburghi központjában dolgozók kísérleti üzemi technológiákkal foglalkoznak. Magyarországgal ez az első ilyen kutatási szerződés, értéke több mint tízmillió forint. Az első fázis négy hónapos kutatómunkát jelent, s a cél egy új alumíniumgáztalanítási technológia kifejlesztése.

INTERJÚ SZABÓ GÁBORRAL, A MAGYAR INNOVÁCIÓS SZÖVETSÉG ELNÖKÉVEL

Az ELI nem egy tudományos játékszer

Folytatás az I. oldalról

– A magyar kormány eddig érdemben nem reagált a kezdeményezésre.

– Ilyen reakciókról a szakmabeliek sem tudnak, az irány azonban egyértelműen látható. Az uniós javaslatcsomagnak már a címe is sokat elárul: váltsuk az ötleteket munkahelyekké, fenntartható fejlődésé szociális haladásá. E célhoz pedig az innováción keresztül vezet az út. Irreális azt feltételezni, hogy Magyarországon akár 2020-ra is elérhetjük a háromszázalékos GDP-arányos k+f+i ráfordítást. A lényeg nem egy távoli, esetleg túl ambiciózus cél kitűzése, hanem a fejlődés, annak az üteme és folytonossága. Magyarország számára sokkal életszerűbb lehet egy olyan célkitűzés, hogy az innovációs ráfordítást évente minimum tíz százalékponttal növeljük. Meg kell említenem egy nemrégiben készült, Egy nem innovatív Európa költségei címet viselő tanulmányt is: a közgazdaságtan a recessziós időszakok egyik legjobb „orvosságaként” az innováció központi támogatását említi. A vállalatok a recesszióban hajlamosak innovációs célú kiadásait csökkenteni, így azok ciklikusan haladnak a recesszióval, és tovább mélyítik azt. A recessziók kezelésének egyik eszköze az anticiklikus támogatás, azaz amikor a recesszió alatt éppen növelik az innovációs ráfordításokat.

– A magyarországi kkv-szektor innovációs versenyképességének javítására milyen javaslatok vannak a szakmában?

– A k+f és innovációs szakma nem kíván önálló stratégiával előállni, ennek kidolgozása, a peremfeltételek meghatározása állami feladatkörbe tartozik. Azonban magyarországi szakértőink számtalan kérdésben gyakorlati tapasztalatokon nyugvó, racionális szakmai véleményt tudnak alkotni. Fontos szempont, hogy tanuljunk a múltbéli hibákból, ezekben ne fussunk bele újra. Néhány évvel ezelőtt például volt olyan kezdeményezés, hogy – a gazdaságfejlesztési programok mintájára – az innovációs szektorban is közvetlen gazdasági növekedési mutatók vállalásához köthetné volna a támogatást. Ilyen elven viszont a bankok működnek, az innovációs pályázatoknak sokkal inkább a kockázattól-ke-mozgások elvei szerint kell működniük. Különösen igaz ez, ha egy innováció kezdeti szakaszáról beszélünk, amikor még a kockázati tőke sem állt be egy

– Az utóbbi hónapokban egyes kifizetések megindultak az innovációs alap terhére, arról azonban nem tud a MISZ sem, hogy átfogó döntés született volna ebben a kérdésben, illet hivatalosan mindeddig nem jelentett be a kormány. Az is igaz, hogy az EU-s források kifizetésében korábban sem volt ekkora bénultság: a kifizetések elsősorban az innovációs alap zárólása miatt álltak le.

– Világszerte még mindig olyan jó híre van a „magyar agynak”, mint régen?

– Magyarországon nemcsak, hogy a szürkeállomány van rendben, hanem az MTA ilyen irányú vizsgálatának köszönhetően azt is tudjuk, hogy a magyar tudományos rendszer produktivitása duplája a magyar gazdaság produktivitásának, ami még nemzetközileg is figyelemre méltó. Emellett ráadásul vannak olyan magyarországi cégek, amelyek nemzetközi, globális viszonylatban is meglepő helyeken bukkannak fel, az Innovációs nagydíjjal kitüntetett cégekben pedig évente több tíz milliárdos többletvételt hoz az innováció. Az elmúlt években például egy multinacionális nagyvállalat magyar mérnökei egy hazai üzemből a világ legjobb, high-tech porszivóját fejlesztették ki. De számtalan ehhez hasonló példát említhetnék. Ezt az adottságot kár lenne a támogatási rendszer kifacsarásával elpocsékolni.

NOVÁK CSABA

Alaposan átszabnák a k+f stratégiát

Folytatás az I. oldalról

A gazdaság innovációs teljesítményének általános erősítése mellett fontos cél a vállalati innováció jelenlegi szűk bázisának szélesítése is, beleértve a nem technológiai innovációt is.

A célok elérése érdekében a tervezett kormányzati intézkedések kiterjednek a k+f+i szakpolitikák és támogatási programok átfogó felülvizsgálatára, új programok indítására, a kapcsolódó intézményi és irányítási rendszer átalakítására, valamint a releváns jogszabályi környezet javítására is. A dokumentum szerint a kormányzat úgy tervezi, hogy a 2020-ig szóló k+f+i stratégiát 2011 végéig fogadják el, míg a nemzeti környezettechnológiai innovációs stratégia még 2011 első félévében megszülethet. Az egységes k+f+i támogatási rendszer pedig a nemzetgazdasági tárcánál az Új Széchenyi terv pályázati támogatásainak tervezésével már elkezdődött, gyakorlati érvényesülése 2011-től várható. Az ösztönző jogszabályi és adópolitikai környezet kialakítása 2011 első félévében indulhat, míg a tti-intézményrendszer 2011 végéig alakul át.

NAPI

A Hoya Budapesten nyitott oktatási központot

Novemberben nyílt meg a Hoya japán optikai cég új, nemzetközi oktatási központja a budapesti Vörösmarty téren. A társaság most először hozott létre Európában olyan oktatási centrumot, ahol az európai szakorvosok, optimetristák és optikusok ismerkedhetnek a legmodernebb technológiákkal. A 340 millió forint beruházás eredményeként létrejött központ 400 négyzetméteres, kialakítottak benne egy 60 fő befogadására alkalmas szemináriumi termet, gyakorlati refrakciós szobákat és workshopot is. Az oktatás elsősorban a presbyop (idősorú) szemüvegviselőkre fókuszál, reflektálva a progresszív lencsék folyamatos fejlődésére, illetve az idősorú látásproblémákra. Az oktatási anyagban eladási technikák, interaktív kommunikációs technikák és a pszichológiai aspektusok is helyet kaptak, akárcsak olyan kérdések, mint a szemvizsgálat és a szemüvegtészés módjai.

Az oktatási központnak három célközönsége lesz. Az első a fogyasztók, a második az optikusok, akiknél szeretnénk elérni, hogy egyre jobb szolgáltatásokat nyújtsanak és használják technológiai lehetőségeinket, a harmadik pedig a szakértők Európa valamennyi országából – mondta Hans Werquin, a Hoya Vision Care Europe elnök-vezérigazgatója az intézmény megnyitáskor. A magyarországi céget az 1990-es évek közepén alapították. Azóta a vállalat (ma Hoya Lens Hungary Zrt. néven) Magyarország egyik vezető optikai gyártójává vált, jobb látást és minőségi szolgáltatásokat nyújtva a magyaroknak. A magyar vállalat forgalom, bevétel és az alkalmazottak száma alapján is meghaladja a japán társaság eredményeit.

NAPI

Lendületben van az ImmunoGenes

Az immunológiában és a géntechnológiában elért tudományos eredményekre alapozva az ImmunoGenes Kft. (www.immunogenes.com) olyan transzgenikus (genetikailag módosított) állatokat hoz létre, amelyek révén a jelenleginél sokkal gyorsabban és gazdaságosabban állíthatók elő ellenanyagok. Az új technológia az előállítás költségét felére-harmadára csökkenti (az ellenanyagok előállítási költsége az eladási ár 25-30 százalékát teszi ki). Az állati eredetű poliklonális ellenanyagok világgpiaci forgalma évente mintegy 2,5 milliárd dollár, ami évi 7-8 százalékkal nő.

Kacs Kovics Imre, az ELTE docense és Bősze Zsuzsanna, a Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont (MBK) tudományos tanácsadója munkatársaival együtt olyan új eljárást fejlesztett ki, amelynek alapja, hogy genetikailag módosított állatokban az immunizálás hatásfoka és így az értékes ellenanyagok mennyisége jelentősen emelkedik. Az eljárás lényege, hogy az IgG lebomlását szabályozó neonatális Fc receptor (FcRn) kifejeződését genetikailag módosított állatokban jelentősen fokozzák, és ezzel az immunizált állatokban termelődő értékes, antigén-specifikus IgG mennyiségét sokszorosára növelik a nem génkezelt, hagyományos állatokhoz viszonyítva.

Az innovatív technológia kidolgozói 2007-ben megalapították az ImmunoGenes-t. Cégük az érintett intézetekkel (ELTE, MBK) 2008 januárjában kizárólagos hasznosítási szerződést kötött az intézmények tulajdonában lévő szellemi tulajdon hasznosítására. Sikertörténet az is elismert menedzserment (Wolfgang Oster/USA, Lee Schalop/USA), kiváló kutatókat (Erdei Anna/ELTE, John E. Butler/University of Iowa, Lennart Hammarström/Karolinska Institute, Richard A. Goldsby/Amherst College és Bruce Whitelaw/Roslin Institute), valamint hazai és külföldi magántőkét bevonni. A céget 2008-tól egy svájci holding irányítja. A kft. 2008-ban a tudományos eredmények hasznosítására k+f konzorciumot hozott létre az MBK, az ELTE és az Abiol Kft. bevo-

KACSKOVICS IMRE

násával, hogy ellenanyag-termelésre alkalmas transzgenikus nyulakat fejlesszenek ki. Ezt a programot a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal 326 millió forinttal támogatta 2008-ban. A cég 2009 decemberében stratégiai együttműködési szerződést írt alá a skóciai Roslin Intézettel is, poliklonális ellenanyag termelésére különösen alkalmas transzgenikus juhok előállítására.

A k+f során kiderült, hogy a génmódosított állatok egy másik területen is sikerrel alkalmazhatók. A mai orvostudomány egyik sikertörténete a monoklonális ellenanyagok terápiás alkalmazása. Az elsősorban tumorkezeléseknél alkalmazott eljárás során olyan ellenanyag-molekulákat alkalmaznak, amelyek a szervezetben kialakuló tumorsejtekhez specifikusan kötődnek, majd azokat hatékonyan elpusztítják. E molekulák fejlesztését hatékonyabbá teszik a genetikailag módosított állatok. Ennek megfelelően az ImmunoGenes számos – elsősorban egyesült államokbeli – céggel áll kapcsolatban, amelyek közül többen megkezdtek a technológia „házon belüli” tesztelését. Az ImmunoGenes több elit kutatóintézetrel is együttműködik, hogy a terápiában, diagnosztikában és kutatásban fontos ellenanyagokat fejlesszen számukra. (A cikk az ELTE Pályázati és Innovációs Központ közreműködésével jött létre.)

NAPI

► A cég ügyel arra, hogy a szabadalmi kérdésekben és az egyéb jogi esetekben hívós képviselővel rendelkezzen. Míg az eredeti szabadalmi bejelentést a magyarországi hazai Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft. készítette, annak nemzetközi szintű képviselőtől a német Graf von Stosch, valamint az amerikai Morgan Lewis & Bockius Iroda gondoskodik. Az együttműködési, illetve hasznosítási szerződéseket az amerikai Morgan Lewis & Bockius Iroda készíti, ez garanciát jelent a technológia nemzetközi szintű védelmére.